

— «او، این مسئله‌ای نیست من آنها را برایتان پیدا می‌کنم.»
بلند شد و سوت بلندی کشید. لحظه‌ای بعد زنگولهی نقره‌ای بصدای
درآمد. الاغها دوان دوان پیش آمدند، و اسبها آنها را دنبال میکردند.
زوژف و نوماس اسبها را زین کرده و پتوها را پشت آنها بستند.
زوژف بزرگش که با پیر مرد خدا حافظی کند، لیکن پیر مرد آنجانبود
واز میان مه دیده نمی‌شد، موقعی که زوژف او را صد ازد جواہی
نشنید.

نوماس گفت: «بیا برویم، او دیوانه است.»
آنده اسبها را به حرکت درآوردند و دهنۀ هاشان را رها کردند،
چرا که مه به اندازه‌ای خلیط بود که انسان خود نمی‌توانست راه را
 تشخیص دهد. وارد شبیار عجیبی که بوته‌های وحشی و انبوه در آن
 روئیده بودند. از هر برگ شبیم فرومی‌چکید و پاره‌های مه مانند
 پرچمهای زنده به ساقه‌ی درختها چسبیده بود.

پیش از آنکه مه رفیق تر شود، از هم بگسلد و چون گروهی از
 اشباح که گرفنار روشناشی شده باشند، به گردش درآید، آنها به نیمه
 راه رسیده بودند. یکبار بالای تپه ایستادند و برای آخرین بار به عقب
 نگاه کردند، دریای معلق مه را که تا افق گسترش می‌یافت، در با و
 دامنه‌ی کوهستان را از نظر پوشیده می‌داشت مشاهده کردند. چند دقیقه
 دیگر به گردنه رسیدند و به دره‌ی خشک و مرده‌ی خودشان که زیر آفتاب
 شرارت آمیز می‌سوخت و با امواج حرارت دود می‌کرد، پیش‌گه کردند.
 نوماس گفت: «از اینکه اینجا را ترک می‌کنم ناراحم اگر علف
 برای گله پیدا می‌شود گله را به اینجا کوچ می‌دادیم.»

ژوزف با ردیگر عقب را نگریست و گفت - «توماس ، این دره
مال ما نیست . اینجا به زنی زیبا و دلفریب شبیه است ، لیکن متعلق
به ما نیست .» اسپش را حرکت داد و زو بمه توماس کرده گفت -
«توماس ، این پیر مرد رازی را یافته بود . حروفهای عمیقی به من گفت .»
توماس اصرار ورزید - «او دیوانه است ! هرجای دیگر بود
زنگیرش میکردند . آنهمه حیوانات دست و پا بسته را میخواست
چیزی کند ؟!»

ژوزف برای توضیح آمدیشد و پس از لحظه‌ای گفت «او ،
او آنها را برای خوردن نگاهداشته است . شکار آنها کار آسانی نیست .
بهمین جهت او آنها را بدام می‌اندازد و نگاه می‌دارد تا لازم شوند .»
- «اگر این طور باشد ، ایرادی ندارد . من خیال میکرم قصد و
منظور دیگری دارد . اگر فقط برای همین خاطر آنها را نگاه داشته ،
کاری ندارم . پس دیوانگی او مزاحم حیوانات و پرندگان نمی‌شود .»

ژوزف به تندی تصدیق کرد - «نه ، هرگز .»

- «اگر می‌دانستم ، همان اول نمیگذاشتم بروم . فکر کردم
تشrifات و مراسم خاصی در کار باشد .»

- «توماس ، چرا تو از هرجور عبادت و تشریفات مذهبی و
عقیدتی دوری میکنی ؟»

ژوزف حرکت اسب را آرام کرد تا توماس به او نزدیکتر
شود .

توماس آهسته زیر لب زمزمه کرد - «نمیدانم چرا . بنظرم بسیک
 نوع دام است .»

ژوف گفت . شاید این طور باشد . »

به انتهای صراحتی رسیده بودند به سرچشمه‌ی رود پانزده‌های خشک و شکننده و سرخس‌های سیاهش فزدیک شدند . اسبها را زیر سایه‌ی درختان می‌راندند . وقتی رودخانه را ترک کردند و هر سینه‌ی کوه پیش می‌رفتند ، گرد و خالک همچون ابر بر میخاست و آندورا در میان میگرفت . ناگهان ژوف دهنده‌ی اسب را کشید و به نقطه‌ای اشاره کرد . « نگاه کن ! آنجا را نگاه کن ! » پانزده یا بیست توده‌ی کوچک استخوان در حاشیه‌ی تپه قرار داشت . اگر گهای خاکستری بجانب بیشه می‌گردیدند و کرسها جای آنها را گرفتند و آخرین تکه‌های گوشت باقیمانده را از آنها می‌کنندند .

چهره تو ماس درهم رفت و فریاد کرد . « همان است که پیش از این هم دیده‌ام . بهمین جهت از این دره منتفرم . دیگر به اینجا بر نمی‌گردم . بیا ، می‌خواهم زودتر به مزرعه بروم : می‌خواهم اگر بتوانم فردا حرکت کنم . » اسبش را در سر اشیب تپه می‌کرد و مهمیز زد تا بورقمه رفت .

ژوف او را پانگاه دنبال کرد ، ولی کوشش نکرد خود را به او بر ساند . قلبش از اندوه و شکست سرشار بود . اندیشید « شکست از هر سوروی آورده است . من موظف بودم از زمین نگهداری کنم ، و اکنون باشکست رو بروشده‌ام و به زانو درآمده‌ام . » از خود و تجدید حیات زمین نو مید شده بود .

لیکن به خود نهیب زد « باید زمین را ترک کنم . بازمیں خواهم ماند ، شاید هنوز امیدی باشد . » به تخته سنگ میان جنگل کاج اندیشید

و هیجانی در او اندگی ختنه شد «نمیدانم آن جو بیار کوچک هم خوشک شده است یا نه . اگر هنوز جاری باشد ، زمین نمزده است و امید حیات و زندگی دوباره هست . بزودی باید به آنجا بروم .»

در این وقت به بالای تپه‌ای رسید و توماس را دید که چهار نعل پسوی خانه‌ها می‌تاخت . وقتی به مزرعه رسید به طرف توماس که با گاوچرانی صحبت می‌کرد رفت و پرسید . «چند راس تلف شده‌اند؟» گاوچران گفت - «بیش از صد رأس .»

- «بیش از صدرأس!»

توماس به آرامی دور شد و به اصطبل رفت . ژوف بطرف گاوچران بر گشته پرسید - «دیوید ، چند رأس طاقت آورده‌اند؟» - «چهارصد و شانزده رأس .»

- «اینها می‌توانند تا سن جو کین طاقت بیاورند؟»

دیوید آهسته شانه‌هایش را بالا نداشت . «سعی می‌کنیم آرام حرکت کنیم : هاید کمی علف گیر بیاوردیم سعی خودمان را خواهیم کرد ولی بالآخره عده‌ای را از دست خواهیم داد . آفای واین ، برادر شما از این بابت خیلی دلگیر است و بیش از معمول ناراحت می‌شود .» ژوف گفت - «می‌دانم . بگذار گله همه‌ی علوفه را بخورند .

هر وقت علوفه تمام شد گله را حرکت می‌دهید .»

دیوید گفت - «علوفه فردا ته می‌کشد .»

در حیاط گاری هارا بار می‌کردند . تشكها ، مرغدانیها و ظروف آشپزخانه و دیگر وسائل لازم برای سفر بادقت روی هم چیده می‌شد . روماس با یک گله بان دیگر برای کمک در کوچ گله به مزرعه آمدند .

روماس باید یک گاری، و توماس یک گاری حامل خله برای اسبها و بشکه آب را می‌راند. توی گاریها، چادرهای بروزتی تاکرده، ذخیره‌هایی، یک جفت غاز و تعدادی مرغ و خروس قرارداد است آنچه تافرا رسیدن زمستان لازم داشتند با خود برداشته بودند.

در شامگاه آنروز ژوزف در ایوان خانه نشسته بود ف آخرین تدارکات را تماشا می‌کرد، راما کارش را رها کرد، پیش او آمد و روی پلگان نشست. او پرسید. « شما چرا می‌مانید؟ »

« راما، یکی باید از مزرعه نگهداری کنند. »

« ولی آخرچه می‌ماند که باید نگهداری کنید؟ ژوزف، توماس را هست می‌گویید، هیچ چیز باقی نمانده که شما برای آن بمانید. »

چشمان ژوزف کو هستانی را که کاجهای سیاه رنگ در آن قدر برآفرانسته بودند تماشا می‌کرد. « راما، چیزهایی باقی است. من باید در مزرعه بمانم. »

rama آهی عمیق کشید و رهنه سخن را عرض کرد. « تصور می‌کنم بخواهید که من کودک را با خود ببرم. »

« بله. نمی‌دانم چطور می‌توانم از او مراقبت کنم. »

« می‌دانید که زندگی خوبی بسای او در یک چادر میسر نخواهد بود. »

ژوزف پرسید. « راما نمی‌خواهی او را ببری؟ »

« نه، منظورم این نبود. من او را مثل فرزند خودم دوست

دارم. »

ژوزف بار دیگر جنگل کاج را می نگزیست : آخرین لحظات
غروب خورشید برفراز هر قتو سوئلو بود. ژوزف به مرد پیرو باور-
های او اندیشید . به نرمی گفت - « پس بچه مال تو، من نسبت به او
ادعائی ندارم ۰ »

راما باتند خوئی هرسید - « چطور خاطر جمع باشم ؟ وقتی دیگر
به او انس گرفتم. وقتی او فکر کرد که من مادرش هستم، چطور راضیان
کنم که شما او را از من نگیرید ؟ ۰ »

ژوزف تبسمی کرد و آرام به درخت مرده و بی بی گه کنار ایوان
اهاره کرد و خونسرد گفت - « راما ، نگاه کن ! این درخت مال من بود.
این درخت برای من و زمین پدر و یک نوع عدم بود : ولی بر تون
آنرا از بین بود ۰ »

ساکت شد ، ریشه را فوازش کرد و نوک آنرا همانطور که
پدرش میکرد زیر چانه اش بو گرداند . چشمانش آزرنج و آندوه فرو
افتاد. او گفت - « راما ، بکوهستان ، آنجا که جنگل کاج قرار دارد
نگاه کن . میان جنگل محوطه ای هست که در آن تخته سنگی بزرگی
قرار دارد. آن تخته سنگی البیزابت را کشت. گوزد البیزابت و پنجی آنجا
در دامنه‌ی تپه قرار دارد ۰ »

راما با حالتی که حاکی از عدم درک سخنان ژوزف بود به او
خیزه شده بود .

ژوزف ادامه داد - « زمین نمرده است . ولی زیر نیرویی که
برای او بی اندازه سنگین است فرو رفته است . من می‌مانم تا از زمین
حمایت کنم ۰ »

روزها پرسید - «همه‌ی اینها که کفتش چه ربطی به من دارد؟ یاچه ربطی به کودک دارد؟»

ژوزف گفت - «نمی‌دانم. شاید اینها عاملی باشد تامن کودک را به تو بسپارم. بنظر من ممکن است اینها کمکی برای زمین باشند.» راما با تعجب‌بازیت گیسو انش را صاف کرد و به عقب زد - «قصود شما اینست که شما بچه را فدای زمین بیکنید؟ ژوزف، همینطور است؟»

- «من نمی‌دانم آنرا چه چیز‌بنامم. تنها من کوشم به زمین کمک کنم.»

rama بر خاصت و آهسته دور شد. «خداحافظ ژوزف، ما صحیح پیش از حرکت گله و جلو تراز آن اخراجیم رفت واز این باست خیلی خوشحالم.» و بطرف خانه شناخت. لیکن ژوزف موقوته بسوی جنگل کاج لبخند زد.

بادی از جانب تپه‌ها وزید و ابر خفه کننده‌ای از گرد و غبار در هوای برخاست. گاوها سراسر شب را نشخوار می‌کردند. پیش از طلوع آفتاب گاوهای آماده‌ی حرکت شدند. مدت دو ساعت فاز، سی‌ها در حومه خانه‌ها اینسو و آنسو می‌رفت. راما برای بچه‌ها ناشتاوی برداشت و بچه‌ها خواب آسود روی بارها نشسته بودند او بچه را توی گهواره روز کف گاری گذاشت.

بالاخر وقت حرکت فراد سید اسبها را محکم به گاریها بستند. راما رونی سندلی نشست و قدم‌ها کنار او ایستاد. ژوزف هم بالارفت و هر سه لحظه‌ی هم دیگر را تماش ازدند و بی اختیار چشم‌انشان اشک.

آلود شد . تو ماس آه عمیقی کشید و گفت . « جریان سفر را برایت خواهم نوشت . »

ژوزف جواب داد - « منتظر نامه اوت هستم . »

- « خوب بہتر است حرکت کنیم . و کمی از گله جلو باشیم . »

- « قسمت گرم روزها را توقف خواهید کرد ؟ »

تو ماس گفت - « اگر درختی پیدا کردیم که زیر سایه اش بنشینیم ، توقف خواهیم کرد . خوب ، خداحافظ سفر درازی در پیش است . » بکی از اسبها سرش را زیر افسار خم کرد و سمش را به زمین کوبید .

- « تو ماس خداحافظ ، راما ، خداحافظ . »

rama گفت - بس تو ماس می گوییم بـرایتـان از احوال بچه نیز بـنویـسـید . »

هـنـوزـتـوـمـاسـ منـظـرـایـسـتـادـهـ بـوـدـ .ـ نـاـگـهـانـ روـبـرـ گـرـدـانـدـ وـ بـدـرـنـ آـنـکـهـ کـلـمـهـاـیـ بـگـوـیـدـ حـرـکـتـ کـرـدـ .ـ چـرـخـهـایـ گـارـیـ زـیرـ سنـگـبنـیـ بـارـ خـرـفـمـیـکـرـدـ وـ بـهـ سـخـنـیـ بـهـ حـرـکـتـ درـآـمدـ .ـ

مارتا ، بالای بارها به زاری می گردید ، چون هیچکس نمی دید که او دستمالی را تکان می دهد . بچه های دیگر بخواب رفته بودند .

ژوزف بعد از آنکه اسبها ناپدید شدند خوش چرخها را هنوز می شنید تا به طور کلی دور شدند . او بطرف کلمه ای که بلک وقت مال جو آنیتو بود واکذون گاو چرانها در آن زندگی می کردند رفت . آنها داشتند قهوه و گوشت سرخ کرده را تمام می کردند . آخرین فنجانها شان را سر کشیدند و به سنگینی روی پساهاشان پنهان شدند . روماس همراه ژوزف بطرف گله که در اصطبل بیرونی بود ، رفت .

ژوزف گفت. «آنها را آهسته حرکت دهید.»
- «البته، آفای واین. بلک دسته گاوچران حسابی همراه داریم
همه‌شان را می‌شنناسم.»

دسته‌ای مرکب از شش سگ پشمایل‌وی گله به عزم کار بسراه افتاد. سگهای جدی و کوشائی بودند. سپیده سرخ فام دمید. سگها صاف کشیدند. آنگاه دراصلیل گشوده شد و گاوها سنگین و ناباورانه به حرکت درآمدند. هر طرف گله سه سگ دراول وانتها و وسط از آنها محافظت می‌کرد و گاوچرانها به دنبال آنها گواهای جدا شده از گله را به گله بازمی‌گرداندند.

با نخستین حرکت گله گردوغبار در هوای بیند شد. گاوچرانها دستمال گردنشان را جلوی بینی هاشان کشیدند. در فاصله‌ی صدمتری گله تقریباً درابری از غبار ناپدید شده بود. خورشید که بالا آمد ابر غبار را به رنگ سرخ درآورد. ژوزف کنار اصلیل حرکت گله را می‌نگریست. گله چون ماری بر زمین می‌خزید واز پس آن مهی سفید رنگ می‌گسترد.

سرانجام ابر گردوغبار خود را دری تپه بالا کشید واز آن پائین رفت. لیکن غبار آن مدت‌ها در هوای معلق بود.

گرمای آفتاب صبحگاه آغاز شده بود و غبار بینی اش را می‌گزند. زمانی دراز بی آنکه حرکت کند، ایستاد و گردوغباری که از حرکت گله بجا مانده بود را تماشا کرد. اندیشید «گله به جای بهترمی‌آود. گله‌ای که همه در آنجا بدنیا آمده بودند و اکنون آنجا را ترک می‌کنند» بخاطر آورد که زمانی خون آسود و راق باشلپ روی زمین می‌افتدند و

مادرهان به تندی آنها را تمیز می کرد و آنها ناشیانه از جا برخاسته و با ولع و حریصانه پستانهای پر شیر مادرهایشان را می گرفتند.

بالاخره به طرف خانه ها، اصطبل خالی بروگشت. مزرعه را خاموشی و سکوت سنگینی فرا گرفته بود. بدوزن اصطبل خالی از علوفه و رمه رفت. تنها یک اسب باقی مانده بود. ژوف زدیف طولانی آخورهای خالی را بیمود و مفرش ناریخ خاطره ها را مرتب می کرد. «این همان آخوری است که وقتی عل福德 آن پرازیونجه بود تو ماس لب آن می نشست.» به بالانگریست و گوشید آن خاطره را با وضع آن روز تجسم کند.

در اصطبل هوا با نوار طلائی و سوزان آفتاب هاشور خود را بود سه جغد در گوشی ناریک در کناره سقف نشسته بودند و با چشم انداخته او را می نگردیدند. ژوف به انبار رفت و یک پیمانه بزرگ جو آورد و در طرف جلوی اسب ریخت. مقداری نیز بیرون برد و روی زمین پاشید. آنگاه آهسته و آرام حیاط را قدم زد.

به خاطر آورد، تقریباً همین موقع بود که راما با سبدی از لباسهای دسته بیرون می آمد و بعد از آنکه هریک را به شدت تکان می داد روی بند آویزان می کرد. لباسها و شلوار کار تدماس پیرواهن گل دیز خود و لباسهای جور و اجور بچه ها بار نگاه های شاد.

ژوف به تمام خانه ها سرزد. دودها و پنجره ها را قفل کرد و در انبارها را میخ زد. راما زن پاکیزه ای بود، دف اطاق را جارو کرده بود و روی بخاری خاک گیری شده بود، مواعده که در اطاق راما را قفل

میکرد، احساسی شبیه آنچه که وقتی برای آخرین بار در تابوتی بسته میشود، و جسد تنها و متروک بزجای میماند، در خود احساس کرد.

او به خانه خود رفت، رختخواب را جمع و جور کرد، اطاقش را مرتب کرد و ساعت دیواری را کوک کرد. پیش از ظهر همهی کارهای خانه را انجام داد. وقتی کارها تمام شده به ایوان رفت و روی صندلی راحتی نشست. آفتاب با نوری خیره کننده می تایید و بر خردش شبشه - های روی زمین می درخشید. هوا هی حرکت و گرم بود. چندتا پرنده دانه های جررا که او روی زمین هاشیده بود جمع میکردند. سنجابی بی واهمه و با آگاهی از متروک شدن مزرعه، در حیاط دوید، و راسوئی قهوه ای رنگ به آن حمله کرد ولی نتوانست آن را بگیرد. مارمولک دم درازی از گوشه ای سر برآورد، بطرف اولین پلهی ایوان خزید و نشست و با دقت اطراف را زیر نظر گرفت، دنبال حشره ای میگشت. زوزف شنید که اسب سم هرزین می کوبد، و از اینکه او نیز از سکوت و تنهائی به تنگ آمده و تلاش دارد آن را بشکند نسبت به او احساس دوستی کرد. سکوت او را گنجع کرده برد. حرکت زمان کندي گرفته بود و اندیشه ها به آرامی در مغزش می خزید.

زوزف سرش را بلند کرد و به تپه های خشک و سفید نگریست، چشمانتش در بر ابر روشناکی شدید آفتاب تنگ شد. آبراهه های روی تپه را دنبال کرد، و سرانجام نگاهش، مانند همیشه به جنگل کاج میان تپه ها رسید. زمانی دراز به آنجا خبره شد. آنگاه بر خاست و از پله ها

پائین آمد و بطرف کاجستان راه آفتاد. با گامهای آهسته در سر بالائی تپه پیش میرفت. یکبار از دامنه‌ی تپه سرش را بر شرداده و به خانه‌های متروک که زیر اشعه‌ی سوزان و مواعِ آفتاب به سوابی می‌مانستند نگریست.

پیراهن‌ش از هرق خیس و قیره رنگ می‌شد. غباری که از حرکت او بومی خامست او را دبهال می‌کرد.

سر نجام به دره‌ی باریکی که جو بیار جنگل در آن جاری بود دستید. سنته‌ی بازیکی از آب در آن می‌لغزید و در کاره‌های آن علمهای هرزه دارد. آنوروزد واژ آن فوتشید و خنکی آب را دچهره‌اش لحس کرد. آنگاه براه فاد، جو بیار کمی یون ترمی شد ر علفهای کناره‌های آن گسترش می‌یافت. اگون اندازی از دله‌ی گمی‌اش کاسته کردید، با خوب دنگه‌ت «مبدانستم که هنوز چشم‌هی جنگل جاری است. نمی‌انست خشک شود»، اگامهای آهسته پیش می‌رفت.

و... در طه‌ی میان حنگل شد، ایستاد تخته سنگ را نگریست انبوه‌های رده‌ها را رد و خشک شده بود و سرخشه‌ی اطراف غار پژمرده بود، جو بیاز هنوز از دهانه‌ی غار بیرون می‌آمد و ای خیلی از آب آن کاسته شده بود. ژوف بیمناک بطرف صخره رفت و مشتی از خزه‌ها را کنده، هنوز کا بلا خشک نشده بود. چاله‌ای عمیق در ته جو بیار کند، موقعيکه را آب پرسد کلاهش را پر آب کرد و روی تخته سنگ ریخت و دید که چطبور آب در خزه‌های رویه مرگ فرومی‌افت. چاله دوباره آرام، آرام پرشد. چندین بار کلاه خود را پراز آب کرد و روی خزه.

های تخته سنگ ریخت.

با خود گفت - «فردا یک سطل و یک بیل خواهم آورد. آنوفت کار آسان تر می شود .»

کشش و محبت عجیبی نسبت به تخته سنگ در خود احساس میکرد. زندگی و سرسازی تخته سنگ را زندگی و حیات زمین و وابسته به آن می دانست.

وقتی کارش تمام شد. صورت و گردن خود را با آب خنک جویبار شست واز آن نوشید، و به تخته سنگ تکیه داده به درختان اطراف محوطه نگریست. فکر کرد «اینجا از خشکسالی خانم اسوز در امان مانده و هوز زنده است. اینجا قلب زمین است که هنوز می تپد .»

روبوت خزه های آبزده را که در پیراهنش نفوذ کرده بود احساس کرد. بعد از ظهر رنگ می باخت. سایه درختها از روی صخره می گذشت و آنسوی محوطه را میگرفت. درون محوطه آرامش حکم فرماید. ژوف زیر لب زمزمه کرد - «من به موقع آمدم ما اینجا خواهیم ماند و در برابر خشکسالی خواهیم بود.» پس از مدتی سرش بجلو خم شد و خواب رفت.

خورشید به پشت تپه ها فرولغزید. پیش از آنکه ژوف از خواب بیدار شود شب فرا رسیده بود جفندی برای شکار بال گشود و لحظه ای آرامش محوطه را بر هم زد. نسیم سودی همراه شب بر فراز تپه می خزید. ژوف بیدار شد و به آسمان تاریک نگاه کرد. یک لحظه

بعد به یاد آورد که کجاست و چرا به آنجا آمده بود. آنگاه فکر کرد بهتر است که همینجا زندگی کنم خانه‌های مزرعه خالی از سکنه و متروک شده بود و تماس‌های آنها دلتنگش می‌کرد، خشکسالی اطراف دره را سوزانده بود و دره به تل خاکستری می‌ماند. ولی اینجا هنوز سبز بود هنوز جویباری از درون تخته سنگ من جوشید و خشکسالی نتوانسته بود به اینجا رسخ کند. او اینجا را اسوه‌ی مقاومت در برآبر مرگ می‌دید و این به او امیدزندگی می‌داد.

بر حاست و به آرامی از تخته سنگ دور شد، از جنگل خارج شد و تپه‌ها را سرازیر شد. حال که در مزرعه کسی نبود، در محوطه خانه‌ها فانوسی یا روشنائی کلبه‌ای نبود تا او را راهنمایی کند. به صحتی که حافظه‌اش او را رهمنون بود پیش رفت.

وقتی به مزرعه رسید، به اصطبل رفت و اسبش را زین کرد و بیرون آمد و از خانه دوتا پتو، کیسه‌ای جو، مقداری گوشت سرخ کرده یک پاکت بزرگ قهقهه و یک سطل آب برداشت و در حالیکه اسب را راهنمایی می‌کرد، بسوی جنگل باز گشت. خانه‌ها بخواب فرو رفته بود و زمین در برآبر باد تنها خشنخش می‌کرد.

اسب این بار بدون سریچی وارد جنگل شد و در آن پیش رفت. در محوطه بی‌درخت جنگل اسب را به درختی پست و کیسه جو را جلوی اسب گسترد. آنگاه بطرف تخته سنگ برگشت و پتوئی را کنار دهانه فار تخته سنگ گسترد. وقتی دراز کشید تا بخوابد

هواداشت روشن می‌شد . نکه ابری کوچک و سفید بود فراز آسمان ،
زیونور مهتاب به آرامی در حرکت بود ، و زوزف همچنان که آنسرا
نمایها میگرد بخواب رفت .

۳۴

پایینکه پائیز فرا رسیده بود، هفته‌ها و بدنبال آن ماهها می‌گذشت، گرمای تابستان ادامه یافت، و سرانجام چنان به تدریج ملی شد که تغییر فصل محسوس نگردید؛ پرنده‌هایی که نزدیک آب گودمی آمدند از مدت‌ها پیش رفته بودند وارد کهای وحشی که بر فراز آسمان بال می‌زدند، خروجها مردابهای را که کنار آنها به استراحت می‌پرداختند، جستجو می‌کردند، و بعد با خستگی به پروازشان ادامه میدادند، در حالیکه اردکهای ناتوان و خسته در مزارع خشک فرود می‌آمدند و صبحگاه چند دسته‌ی تازه به آنها می‌پیوست.

پیش از آنکه هوای سرد شود و زمستان برآستی فرارسد، ماه نوامبر با خشکی پیش از حد زمین فرار می‌شد.

هفته‌های گرم می‌گذشت، ژوف در محوطه‌ی بازنگل کاج بسرمی‌ورد و در انتظار زمستان بود. زندگی تازه، عادت‌های تازه‌ای به هر راه داشت، هر بامداد و غروب از گودال همیق و پهنه‌ی که کنده بسود و آب در آن جمع می‌شد آب بر می‌داشت و روی تخته سنگ خزه‌پوش

می‌ریخت. نزههای نیز سبز و شاداب و پرپشت شده بودند. ژوزف هر روز بدقعه آنرا نگاه می‌کرد تا بیند که نشانه‌ای از خشکی در آن هست یا نه. آب جو یار رفتہ کاهش می‌باشد، ایکن زمانه‌ان فردیک می‌شد و هنوز مقدار آب کافی بود تا بتوان صخره را با آن زده چه داشت.

ژوزف هر دو هفته یکبار از میان تپه‌های سونخه برای تهیه خدا به نوستراسنیورا می‌رفت. در اوائل پائیز نامه‌ای از قوم اس دریافت داشت که نوشته بود منتظر او هستند.

روماس شرح مختصری داده بود «ابن‌جاعل» به حد کافی هست: «سیصد راس از گله را در راه ازدست دادیم. آنهایی که مازه‌اف فربد و پرسه‌دار شده‌اند. راما و بچه حالشان خوب است. . . گرایه‌ی چراگاه به علت خشکسائی و هجوم گله‌های زیاد، بالا رفته است. منتظر هستیم تردم بیانی». لد

ژوزف روماس را در دهکده دید، روماس به تهیه از سفر میان کوهها برایش تعریف کرد. گفت که چطوار گاوها یکی هستند از دیگری می‌افتدند، هر چه می‌کنندیم بر نمی‌خاستند و فقط با خستگی . . آسان نگاه می‌کردند. روماس تا آخرین لحظات مرگ آنها را بیهوده داشت. و بعد برای آنکه زیاد زجر نکنند آنها را با تیر خلاص کرد و دو میگفتند خوراک و آب کم بود. گله‌ها بجاده‌ها را پر کرد بسرد و کشاورزان حوالی طول راه کننه توز و خشمگین شدند، دو پرچن‌هاشان پاسداری می‌کردند و هر گاوی را که ارنده‌ها پسروز دشتر از می‌رفت با تیر می‌زدند. طول جاده پر بود از جسا‌های گندیده و متعفن

گاوها و رامامی ترسید که بچه‌ها از بُزی حفوفت بیمار شوند و صورت آنها را با دستمال پوشانده بود. هر روز پیش روی ماکمتر از روز قبل می‌شد. و گاوها خسته سراسر شب را استراحت می‌کردند و از خستگی حتی به دنبال علف هم نمی‌رفتند. از گله جز رمه‌ای نمانده بود.

دویکی از گاوچرانها را مخصوص کردیم و دیگری را هم موقعیکه تعداد گاوها خیلی کاهش یافت مخصوص کردیم. لیکن بالاخره رمه‌ی خسته و کوفته برودخانه رسید. گاوها خسته روی زانو هاشان آرمینه بودند و سراسر شب را نشخوار می‌کردند.

روماس همچنان که اینها را تعریف می‌کرد، لبخند میزد گفت. «من همان روز برگشتم. جای خوبی گیرهان آمده و حال برادرتان و خانواده‌اش خوب است.» وقتی صحبت‌شل تمام شد، برگشت و از پشت سر با گفت: «برادرتان دستمزد مرا هم پرداخت.» دور شد.

ذو ذف از گزاره‌ی که روماس تعریف کرد، آندوه‌گین تراز پیش گشت و نو میدی در او بیش از پیش گسترش یافت.

وقتی مابحتاج خود را خردباری کرد و بسوی جنگل باز گشت، برای نخستین بار زمین خشک را که ترکه‌های شبیه‌آدرخش بر تن آن کشیده شده بود، دید. اندیشه‌اش جاده‌ی طباز آلو دی بود که گله‌ها خسته از آن هبور می‌گردند و هر لحظه گاوی بونخاک می‌غلطید.

بوته‌های وحشی درون جنگل آکنون خشک شده بود، لیکن ساله‌های راست آنها هنوز تخته سنگ را محافظت می‌کرد. خشکی نخست اطراف جنگل را در بر گرفت و همه‌ی پیچکه‌ای کوتاه و بوته‌های

وحشی را سوزاند، لیکن درختان کاج که تا اعماق زمین ریشه دوانده بودند و با داشتن برگهای سوزنی که تبخیر آب را کاهش می‌داند، هنوز سبز و تیره بودند.

ژوزف به محوطه باز گشت. با دست صخره را لمس کرد تا خاطر جمع شود که هنوز نمناک است و از جویبار بخوبی بازدید کرد. این نخستین بار بود که نشانهای دراب آب می‌گذاشت تا بینند آب با چه سرعنه کاهش می‌یابد.

در ماه دسامبر پیش از آغاز آن شوم دره را فرا گرفت. خورشید با افروختگی بالا می‌آمد و غروب می‌گرد. باد شمال هر روز میان دره موج می‌زد، هوا را از خبار می‌آکند، و برگهای خشک را خرد می‌کرد. ژوزف به خانه رفت و چادری برای خوابیدن آورد. آن روز بعد از ظهر قله‌ی کوهستان غربی را مه گرفته بود. ژوزف با مشاهده‌ی آن اندیشید «شاید پیش پیز مرد بر گردم. ممکن است حرفهای بیشتری داشته باشد.» لیکن آن را امکان ناپذیر دید، چرا که می‌دانست که نمی‌تواند تخته سنگ را ترک کند.

به محوطه میان جنگل که رسید، چادرش را برافراشت. سطل را از میان وسایل برداشت و برای آب دادن به صخره پیش رفت. اتفاقی حادث شده بود. جویبار از جای نشان‌ها دوربین انگشت تمام فرونشته بود. خشکسالی از زیر زمین به چشمۀ حمله ور شده بود. ژوزف سطل را در گودال پر آب کرد و دوی صخره پاشید و بار دیگر آنرا پر کرد. بزودی گودال خالی شد و او مجبر رشد نیم ساعتی منتظر بماند تا جویبار روزگر آنرا پوشاند. برای نخستین بار هراسی در

دل او خانه کرد. بدرون غار سرچشمی جو بیار خزید و بشکافی که آب از میان آن بیرون می‌لغزید نگاه کرد، و درحالیکه بندش از رطوبت غار پوشیده شده بود بیرون آمد. کنار جو بیار نشست و جمع هدن آب در گودال را تماشا کرد. باد خشنناک شاخه‌های کاج را به جنبش در آورد.

ژوف بیمناک شده بود و این اندیشه در او را هدمی کرد (مادریم مغلوب می‌شویم). خشکسالی به ما دست خواهد یافت. شامگاهان از جنگل بیرون آمد تا غروب خورشید را بر فراز پوئرتو سولو تماشا کند. مه بر فراز کوه خورشید را بلعید. در غروب سوزناک زمستان ژوف یک بغل از شاخه‌های خشک کاج و یک کیسه از میوه‌های مخروطی آن جمع کرد تا در شب آتش برافروزد. شب آتش را نزدیک گودال برافروخت، تارو هنائی آن بر جو بیار کوچک بتاولد. وقتی شام مختصراً را خورد، به زین اش تکیه داد و آب را که با صدای دلنوازی به گودال می‌ریخت تماشا کرد.

باد فرونشته بود و کاجها خاموش بودند. ژوف خشکی را که از اطراف جنگل به درون می‌خرزید حس می‌کرد. خشکی دور جنگل حلقه زده بود و کناره‌های آنرا می‌خشکاند و به داخل نفوذ می‌کرد. او همچنین ناله‌ی حیف و جانسوز زمین را همچنانکه خشکی رفته رفته آن را می‌بلعید می‌شنید. اندوهناک و هر اسناك برخاست و سطل را در گردال، زیر ریزش جو بیار گذاشت و هر بار که مطلع پر می‌شد آنرا روی صخره می‌پاشید، تا حداقل سابل حیات و مقاومت در برآور خشکسالی از خشکی و نابودی در امان باشد. چندین بار سطل را

هر و خالی کرد. بنظر می‌رسید که هر سطل از سطل پیشین دیرتر
پرمی گشت. چندها خستگی ناپذیر در هوای این‌سو و آنسومی بودند،
چرا که دیگر هکار برای آنها کمتر یافت می‌شد.

ژوزف در اندیشه‌های خود خرق بسود که ناگاه صدای آرام
سم اسبی را شنید. نفس را درینه حبس کرد و گوش فرا داد.
فکر کرد «چه کسی می‌تواند باشد؟ چه کسی به جنگل آنهم در
آن هنگام شب وارد شده است؟»

نفس عمیقی کشید، و بار دیگر بصدای یکنواخت گامها گوش فرا
داد. صدا هطوری یکنواخت نزدیک تر می‌شد. آنوقت اسبش سو بر افراد شت
و شهیه کشید و از میان درختان کاج، شهیه‌ای دیگر آنرا جواب داد.
ژوزف از جا هر خاست و کنار آتش ایستاد. دو حالی که شانه‌هایش پائین
افتاده بود و سو شش پجلو آمده بود، انتظار ورود غریبه به محوطه را
می‌کشید. در روشنایی بی‌فروغ آتش، مزدی که سواره بدرون محوطه
گام نهاد و اسب را بعد از ورود نگاهداشت، دید: سوار در قاریکی
از کاج‌ها افرادشته تر می‌نمود. آنوقت به آرامی به صدا درآمد. «آقای
واین!»

ژوزف او را شناخت و هیجان زده گفت. «جو آنیتو، توئی.

از صدایت شناختم.»

جو آنیتر فرود آمد، اسبش را بست و بعد بطرف آتش پیش
آمد. «اول به نرسترا اسپیورا رفتم. آنجا بمن گفتند که تنها هستید.
آنوقت به مزرعه رفتم و خانه‌های مترونک را دیدم.»

ژوزف پرسید. «از کجا فهمیدی که باید اینجا باشم؟»

جو آنیتو کنار آتش زانو زد ، دستهایش را گرم کرد و ترکه .
هائی میان آتش انداخت تا شعله‌ی آن بیشتر شود . - « آقا ، یادم آمد که
بکبار که من با شما و برادر قان به اینجا آمدیم شما به تو ماص چه گفتید .
گفتید « اینجا باید چیزی مطبوع و عالی و نیرومند داشته باشد . هاید
یکروز که محتاج شدم به اینجا بیایم . » وقتی از روی تپه‌های خشک
می گذشتم . دانستم که شما را کجا میتوان یافت :

اکنون که آتش شعله ور شده بود جو آنیتو در پژوهی ژوف
نگرفت . - « آقا ، حالتان خوش نیست . لا غر و یمار شده‌اید ، »

- « جو آنیتو ، حال من خوب است ، چطور شد بر گشتنی ؟ »

جو آنیتو با یادآوری وقایع گذشته با اندوه گفت . - « آلا ، آنچه
سبب رفتن من شده بود اکنون ازین رفت است . میدانستم چه وقت
 تمام خواهد شد ، و می خواستم در آنوقت بر گردم . آقا من صاحب پسر
کوچکی شده‌ام . همین امشب دیدم . هکل من است و مثل من چشم ان
آبی دارد . کسی هم حرف می زند . پدر بزرگش او را چانگو صد آمی .
کند و مثل بچه با او بازی می کند این عجایبها مرد زنده دلی است . »
چهره‌اش از بیان این همه شادی و رهنه یافته بود ، لیکن بار دیگر
اندوهناک گشت . - « راستی آقا ، آنها در باره‌ی شما و مرگ خانم برایم
تعریف کردند . برای خانم شمع روشن کردم . »

ژوف در برابر این یادآوری اندوه‌بار سرش را جنباند . - « جو .

آنیتو ، این باید اتفاق می افتد . حس میکردم که اتفاق خواهد افتاد .
می دانستم که مصیبتی ما را فرا خواهد گرفت . اکنون تقریباً همه جارا
در بر گرفته است ، تنها اینجاست که از آن مصون مانده است . »

سکوت میان آندو حکم فرمگردید. جو آنیتو تر که های بیشتری شکست و در آتش انداخت.
ژوزف پرسید - «جو آنیتو، وقتی اینجا را ترک کردی به کجا رفتی؟»

- «به نوسترا اسپورا رفتیم. ویلی را گیر آوردم و همراه خودم بردم.» مکثی کرد و ادامه داد - «باز کابوسهای ویلی شروع شد. آقا، او را یادتان می‌آید؟ اغلب خوابش را برایم تعریف می‌کرد. خواب می‌دید که در سرزمین خشک و خبار آلود که در خشان و خیره گشته بشه نظر می‌رسید، بود. روی زمین پراز سوراخ بود و مردهایی که از این سوراخ‌ها بیرون می‌آمدند او را مثل مگس از هم می‌دریدند. حرکت کردیم، باهم به سانتا کروز رفتیم و در مزرعه‌ای میان کوهستان کار گرفتیم. ویلی درختهای بلند روی تپه‌ها را خیلی دوست داشت. جو آنیتو ساکت شد و در آسمان به هلال ما که بر سوک درختان چهره می‌نمود نگاه کرد.

ژوزف گفت - «بیک لحظه صبور کن.» و سطل پر آب را از گودال در آورد و آب آنرا روی صخره پاشید.
جو آنیتو او را می‌بیند و نگاه می‌کرد و حرفی نزد تا ژوزف برو گشت و نشست. بعد صحبتش را دنبال کرد. «من دیگر از ماه خورشم نمی‌آید. ما آنجا به گاو چرانی مشغول بودیم و ویلی خوشحال بود. گاهی وقتها آن خواب را می‌دید، ولی من همیشه پیش او بودم و کمکش می‌کردم. هر بار که آن خواب را می‌دید، به سانتا کروز میرفتیم و گردش می‌کردیم.»

جو آنیتو کلاهش را پائین کشید تا مهتاب به چهره اش نیفتند
- «بیک شب بازویلی خواب دید، شب بعد به شهر رفتیم. در سانتا کروز
ساحل شن زاری هست که دارای وسائل سرگرمی. چادرها و اتومبیلهای
کوچک سواری است. ویلی از این چیزها خوشش می آمد. غروب
کفار ساحل قدم می زدیم، مردی کنار دوربین بوزگی ایستاده بود و
می گفت «بیا با پنج سنت، ماه را نگاه کن.» اول من نگاه کردم، بعد
هم ویلی . »

دویش را برگرداند و گفت. «ویلی حالش خوب بود. و تا
موقعیکه کابوس را خواب و رویا می پنداشت حالش خوب بود ولی
وقتی دید که آن سرزمین واقعاً وجود دارد و دیگر رؤیا نیست: دیگر
نمیتوانست زندگی را تحمل کند. آقا، درست همان سو راهها و همان
سرزمین خشک و درخشان. می فهمید، درست همانجا بود. بادوربین
آنجا را دید.» چند تر که شکست و توی آتش انداخت - «صبح وقتی
بیدار شدم دیدم که از درخت آویزان است. »

ذوق ناگهان از جا برخاست. «جو آنیتو، آتش را بیشتر کن
قهقهه می گذارم بجوده. امشب هوا سرد است. »

جو آنیتو مقدار بیشتری تر که خورد کرد و چند شاخه خشک را
با پاشنه چکمه اش شکست. «آقا، دلم می خواست به اینجا برگردم.
دیگر تها بودم. خاطره آن شب از ذهنستان دور شده است؟ »

- «بله دور شده است. هر گز آن خاطره در ذهن نماید. ولی
اکنون که آمده ای دیگر چیزی برای زندگی نمانده است. تنها اینجا و
من مانده ام و بس. »

— «چرا شما هنوز دیدم؟ می‌گویند گله و تمام خانواده‌ی شمارفته‌اند آقا، بیایید بامن از این دره برویم.» جو آنیتو به چهره‌ی ژوف در روشنایی آتش خبره شد.

— «تنها این تخته سنگ و این جویبار باقی مانده است. میدانم چه خواهد شد. جویبار خشک می‌شد، و نجزه‌ها پژمرده خواهند شد، اول زرد و بعد قهوه‌ای و آنگاه خشک طوری که در کف دست بصورت گرد در خواهد آمد. آنوقت من تنها می‌مانم و به انتظار می‌نشیم. به انتظار مرگ خودم.»

جو آنیتو گفت. «نه آقا. اینطور نخواهد شد. باران خواهد آمد. تا باران بیابد، من پوش شما می‌مانم.»

لیکن ژوف سرش را پائین آورد و با نامیدی گفت. «نمی‌خواهم اینجا بمانی؛ خیلی باید به انتظار باران نشست.

جو آنیتو گفت. «کریسمس گذشته است. دو روز دیگر اول سال نو است.»

ژوف آهی کشید و به زمین تکیه داد. بنا حسرت ریشن را نوازش می‌کرد. — «جو آنیتو، وقتی می‌آمدی هیچ ایران توی آسمان دیدی؟»

— «نه، آقا. ایران ندیدم. فکرمی کردم کمی هوا مه آلو داشت، اما نگاه کید، ما اصلاح طوق نمی‌دانستیم.»

ژوف گفت. «شاید صبح ابرها هیدایشان شود. سال نو خیلی نزدیک است، شاید هر را ایران شود.» سطل را بار دیگر از گودال بیرون کشید و روی تخته سنگی ریخت.

آندو کنار آتش ساکت نشستند، گاهیگاه مقداری تر که میان آن می‌انداختند تا شعله ور شود. ماه به وسط آسمان بالای محروم لغزیده بود. هوا سردتر می‌شد، ژوف یکی از پتوها را به جو آنیتو داد که دور خودش بپیچد و هر دو منتظر ماندند تا سطل به آرامی پوشود، جو آنیت درباره‌ی تخته سنگ سوالی نکرد، لیکن یکبار ژوف اظهار داشت - «نمی‌توام بگذارم ذره‌ای از این آب هدر ببرد. آب کافی نیست».

جو آنیتو گفت - «آقا، شما حالتان خوش نیست».
- «بین دارم که حالم خوب است. کارنمی‌کنم، خذا کم می‌خودم، ولی حالم خوب است».
جو آنیتو ناگهان پرسید - «هیچ فکر کرده‌اید که پدر آنجلو را ببینید؟

- «کشیش را؟ نه. چرا باید اورا ببینم؟»
جو آنیتو مثل اینکه بخواهد این اندیشه را بی ارزش نشان دهد، گفت - «نمیدانم چرا، پدر آنجلو مردی عاقل و فهمیده است در ضمن بخدا نزدیکتر است».

ژوف پرسید - «برای این مصیبت چه از دستش برمی‌آید؟»
- «نمیدانم، آقا. ولی او کشیش و مرد دانائی است. پیش از آنکه از اینجا بروم، بعد از آن اتفاق پیش او رفتم و اعتراف کردم. مرد فهمیده‌ای است. من گفت شما هم مرد فهمیده‌ای هستید، گفت «بالاخره یکروز پیش من خواهد آمد». آقا، مرد عجیبی است، به احترافات مردم گوش می‌دهد، مردم را به تزیه می‌دهد و بعضی وقتها

موعظه می کند . مردم حرفهایش را نمی فهمند ولی او اهمیت نمی دهد
بعضی از مردم از حرفهای او خوششان نمی آید .

روزف با علاوه بطرف جلو خم شده بود، پرسید - « من از او
چه می توانم بخواهم ؟ اوجة می تواند برایم انجام بدهد ؟ چیزی که
بدرود بخورد . »

جو آنیتو گفت - « نمی داشتم . شاید برای شما دعا کند . »
- « این دعا برای من مفید خواهد بود، جو آنیتو ؟ چیزی را که
برایش دعا می کند می توان به دست آورد ؟ »

جو آنیتو گفت - « بله، او به مریم عذر را وعیسی مسیح دعایی کند:
چیزی را که برایش دعایی کند. می تواند به چنگ آورد . »

روزف به زین اسب تکیه داد، و ناگهان پوزخند زد و گفت .
« خوبی خوب ، می روم ، نباید هبیج فرستی را از دست بدهم . بیشم
جو آنیتو، تو اینجا را می شناسی ، اجداد تو هم آنرا می شناختند، ولی
چرا از وقتی خشکسالی شروع شده است هبیچیک از خویشان تو به
اینجا نیامدند ؟ باید به اینجا می آمدند . »

جو آنیتو موقرانه گفت - « پیرها که مرده‌اند . جوانها هم شاید
فراموش کرده‌اند ، من هم چون با مادرم به اینجا آمده‌ام ، بیادم بود .
آقا ، ما دارد هر دو می‌کند نمی‌خواهید ؟ »

- « خواب ؟ نه، نمی خوابم . نمی توانم آب را هدرا بدهم .
- « من تا شما بخوابید از آن مواظبت می‌کنم . یک قطره آب

را هم هدر نخواهم داد . »

- « نه، نمی‌خوابم گاهی وقتی هنگام روز ناسطل پر شود چرخی می‌زنم،

همین کافی است . کار دیگری نمیکنم تا خسته شوم . » بروخاست تا سطل را از گودال درآورد . ناگهان خم شد ، داد زد - « جو آنیتو ، نگاه کن ! » کبریتی روشن کرد و آنرا به جویبار نزدیک کرد . « آره آب دارد زیاد می شود . با آمدن تو آب بالا آمده است . نگاه کن ، از نشانه گذشت . آب نیم بند انگشت بالا آمده است .» با هیجان بطروف صخره دوید و توی فار خم شد . کبریت دیگری روشن کرد تا توی چشم را ببیند . فریاد زد - « جریان آب تندتر شده است . جو آنیتو ، آتش را شعله ور کن . »

جو آنیتو گفت - « آقا ، ماه غروب کرده ، چیزی به صبح نمانده است ، باید بخوابید . من بیدار می مانم . شما احتیاج به خواب دارید . »

- « نه ، تو آتش را شعله ور کن . » و گفت - « شاید در سر - چشمی جویبار اتفاق خوبی افتاده است . شاید جویبار بتواند دوباره از جنگل خارج شود . »

جو آنیتو اصرار کرد - « شما باید بخوابید . به خواب احتیاج دارید . من مواظب هستم . مواظبت من از صخره برایش بد نخواهد بود .» به بازوی ڈوزف زد - « باید . راحت بخوابید . »

بالاخره ڈوزف قانع شد و با آرامشی که از بالا آمدن آب به او دست داده بود بخواب منگینی فرورفت .

جو آنیتو در تاریکی نشست و هر وقت که سطل پر می شد صادقانه آنرا روی تخته سنگ خالی میکرد .

این نخستین استراحت بی وقفه ای بود که ڈوزف پس از مدت ها

می کرد : جو آنیتو آتش را با اندانختن ترکمها فعله و رتر ساخت و
دستهایش را گرم کرد. مه سردی که سراسر شب در هوا بود روی زمین
نشسته بود و یخ بسته بود. زمین گواشکه برف باریده سپید بود .
جو آنیتو به چهره‌ی خوابیده‌ی ژوزف نگاه کرد. دید که چقدر
لاخر و شکسته شده است . موها بش رنگ خاکستری گرفته بود ، دل
چهزه‌اش فرمیدی و خستگی دیده می‌شد ، گونه‌هایش در خواب نیز
 مقاوم و برآمده بود . پتوی خود را نیز روی ژوزف اندانخت . او
 ژوزف را خبیلی دوست میداشت . همچنان تا صبح بیدار ماند و بی
 دریی بر تخته سنگ آب می‌پاشید .

آب در طول شب اندکی فزونی یافته بود و یک بند انگشت
 بالا آمده بود . وقتی سپیده دمید و آفتاب بی‌فروغ بالا آمد ، ژوزف
 بیدار شد ، نشست و پرسید . « آب درجه حالت است؟ »

جو آنیتو شادمان از مزدهای که می‌داد گفت . « جو بیار بزرگتر
 شده است . یک بند انگشت از نشانه بالاتر آمده است . »

ژوزف پتوها را کنار زد و برخاست تا آنرا به چشم بیند .
 گفت . « آرم ، بالا آمده است . » صخره خزه پوش را بادقت لمس
 کرد : « جو آنیتو ، خوب آنرا مرطوب نگاهداشته‌ای ، مشکرم
 امروز بمنظیر سبز ترنمی آید؟ »

« شب نتوانستم رنگ آن را ببینم . »

صبحانه را که خوردند ، کنار آتش نشستند و به توپیدن تپه
 پرداختند . جو آنیتو گفت . « امروز پیش پدر آنجلو خواهیم رفت . »
 ژوزف به آرامی گفت . « خبیلی آب هدر خواهد رفت . بعلاوه

نیازی هم به رفتن نیست . جو بیار دارد بالامی آید .
جو آنیتو چون نمیخواست نگاهش به چشمان ڈوزف پیفتند ،
بدون اینکه سرش را بلند کند جواب داد . « دیدن کشیش خوب
خواهد بود . » و اصرار کرد . « شما از پیش کشیش که بر گردید احساس
بهبودی خواهید کرد . حق اگر اعتراف مختصری هم بسکنید ،
احساس آرامش خواهید کرد . »

- « جو آنیتو ، من به آن کلپسا وابستگی ندارم . نمیتوانم
اعتراف کنم . »

جو آنیتو به فکر فرورفت . سرانجام گفت . « هر کس میتواند
پدر آنجلو را ملاقات کند . حتی آنهایی که از کودکی تا به حال پایشان
به کلپسا نرسیده است . »

ڈوزف سرش را بر گرداند و به صخره خبره شد . « ولی آب
دارد بالامی آید . دیگر احتیاجی به رفتن نیست . » از آنجا که جو آنیتو
کلپسا را به حال ڈوزف مفید میپنداشت ، زیر کانه گفت . « آقا ، من
از وقتی بدنیا آمده ام در این سرزمین زندگی کرده ام ، اما همچنان فقط
مدت کوتاهی است که در اینجا بسر میبریم . چیزهایی هست که هم
نمیدانید . »

ڈوزف پرسید . « چه چیزهایی ؟ »
آنوقت جو آنیتو درست در چشمان او نگاه کرد و با دلسوزی
گفت . « آقا ، من بسیار دیده ام که چشیده ها پیش از آنکه خشک
 بشوند کمی بالا می آیند . »

ڈوزف باشتایب جو بیار را نگیریست . « پس این شانه هی

خشکیدن است؟

— «بله، آقا. اگر خدا عنایت نکند چشمک خشک می‌شود.»
ژوزف چند لحظه خاموش نشست و به اندیشه فرورفت. سر-
انجام برخاست و زین را به طرف اسب کشید. با خشونت گفت.
«بیا برم کشیش را ببینیم.»

جو آنیتو گفت. «شاید او هم نتواند کاری بکند.»
ژوزف زین را به طرف اسب بسته میبرد. فریاد زد. «من نباید
هیچگونه فرصتی را از دست بدهم.»

وقتی اسبها را زین کردند، ژوزف پک سطل دیگر آب روی
تخته سنگ ریخت و گفت. «پیش از آنکه خشک شود برمیگردم.»
راه پر پیچ و خمی را میان تپه‌ها پیمودند و در دور دست بسے
جاده‌ی اصلی پیوستند. ابری از خبار اسبها را که یورتمه می‌رفند در
میان گرفته بود. باد سردی وزید، سراسر دره از گرد و غبار پره‌هد طوری
که مهی از خبار به رنگ زرد روشن تشکیل داد پالا رفت و خورشید
را تار کرد.

جو آنیتو روی اسب به عقب بر گشت و به جانب مغرب که باد
از آنجا می‌وزید نگریست.

او گفت. «مه ساحل را گرفته است.»
ژوزف بدون اینکه به عقب بر گردد گفت. همیشه هست. تا
افیانوس بجاست اطراف ساحل را خطری تهدید نمی‌کند.
جو آنیتو اعبدوارانه گفت. «آقا، باد از طرف خوب می‌آید.»
ژوزف خنده تلخی کرد. «اگر سالهای دیگری بود باید کومه.

های علف را کامگل می کردیم و هیزها را می پوشاندیم . امسال باد اهلب از هرب وزیده است بدون اینکه باران زا باشد . »

«اما گاهی هم باید باران بیاورد . »

«چرا باید باران بیاورد . »

زمین خشک و متروک ، تپه های استخوانی و درختان هریان او را خشمگین می کرد . تنها درختان بلوط بود که زیر پوششی از فهار زنده بودند .

صر انجام روزف و جو آنیتو وارد خیابان ساکت نوسترا سپورا شدند . قیمت از مردم به جاهای بیتر و یا پرای دیدار خوبی شاؤندا ان خود که در مزارع سرسیزی زندگی می کردند ، رفته بودند .

خانه ها ، حیاط ها و مرحداتیها خالی و متروک رها شده بودند ، روماس چلوی خانه خود با دیدن آنها ، بی آنکه حرفی بزنده دستش را تکان داد . وقتی خیابان را به سوی کلیسا کوتاه و گلی می پیمودند ، خراب روز کوتاه زمستانی نزدیک بود . دو هسربچه در گردون خالک جاده که نامجها می رسید بازی می کردند . آندوا سپهابان را به درخت بلوط کهنسالی بستند .

جو آنیتو گفت . « من میروم توی کلیسا همی روشن کنم . خانه پدر آنجلو پشت کلیساست . وقتی هم خواستید بر گردید ، من درخانه‌ی پدر زنم منتظر شما خواهم بود . » وارد کلیسا هد ، روزف او را صدا زد .

« گوش کن جو آنیتو . تو باید بامن بر گردی . »

« آقا ، من دلم می خواهد بیایم . من دوست همایstem . »

— «نه، ترا آنچه لازم ندارم؛ میخواهم تنها باشم .»
جو آنیتو به آرامی گفت. «بسیار خوب، دوست من .» و داخل
کلیسا شد.

خانه‌ی کوچک و سفید کاری شده‌ی پدر آنجلو درست هشت
کلیسا واقع شده بود. ژوزف از پله‌ها بالا رفت و در را کوچک، لحظه‌ای
بعد پدر آنجلو در را گشود.

یک ردای کهنه بتن داشت. چشم‌انش از مطالعه زیاد خون
آلود شده بود. به عنوان سلام ترسم کرد و گفت. «یفرمائید تو .»
ژوزف در اطاق کوچکی که با چند تصویر مقدس تزئین شده
بود، ایستاد. گوشی اطاق از کتابهای قطور با جلد های چرمیں، و
کتابهای کهنه‌ی جمیعت مبلغین پر بود. ژوزف گفت. «جو آنیتو گفت
که پیش شما بیایم .» محبتی از جانب کشیش احساس کرد و صدای
لطفیش او را تسلی داد.

پدر آنجلو گفت. «فکر میکردم که هایدیک روز بیائید. یفرمائید
بنشینید . آن‌ز درخت را شکست دادید؟»

ژوزف مبهوت پرسید. «درباره‌ی درخت پیش از این هم
صحبت کردید. ز اجمع به درخت چه میدانستید؟»
پدر آنجلو خنده‌ید. «من آنقدر کشیش هستم که یک کیش را
 بشناسم . بهتر است مرا پدر بخوانید . این کاری است که همه مردم
میکنند .»

ژوزف تسلط او را دربرابر خود احساس کرد. «پدر، جو آنیتو
بمن گفت که پیش شما بیایم .»

- «البته، می‌دانم. ولی بالآخره درخت را خشکست دادید؟»

- «هر ادوم درخت را خشکانید.»

پدر آنجلو نگران گفت - «کار خوبی نکرده. کار احتمانه‌ای کرده است. هماید باعث می‌شد که درخت نیر و مندلر در همان صورت گشته.»

زوژف گفت - «درخت خشکید. الان بکلی خشک شده است.»

- «و شما بالآخره به کلیسا آمدید؟»

زوژف به تبلیغی که کشیش از کلیسا می‌گرد لبخند زد و گفت - «نه، پدر. من آمده‌ام خواهش کنم که برای باران دعا کنید. مردم راجع به کلیسای شما چیزهایی می‌گویند؛»

کشیش صرش را نگاه داد - «بله، میدانم.»

زوژف ناگهان فریاد زد - «آخر زمین خشک شده و دارد می‌میرد،

پدر، برای باران دعا کنید!»

پدر آنجلو نیمی از اعتماد خود را از دست داد - «فرزندم، من به شما کمک می‌کنم تا برای نجات روح خود دعا کنید. باران خواهد آمد؛ برای باران دعا کرده‌ایم. باران را خدا می‌فرستد و با مصلحت خود هم از فرستادن آن مضایقه می‌کند.»

زوژف پرسید - «شما از کجا می‌دانید که باران خواهد آمد؟

به شما می‌گویم زمین دارد می‌میرد!»

پدر آنجلو با خشنوت گفت - «زمین نمی‌میرد.»

لیکن زوژف خشمگین گفت - «از کجا می‌دانید؟ صحراها هم

یک وقتی آباد بودند .

پدرو آنجلو از روی صندلی بلند شد و در برآبرزو زف ایستاد و گفت . « فرزندم ، شما بیمار هستید ، روح و جسم شما هر دو بیمارند . آیا به کلپسا می آید تا روح خود را هفا بدید ؟ آیا به مسیح ایمان آورده اید و برای نجات خود دعا می خواهید ؟ »

ژوف از جا برخاست و خشمناک ددبرابر او ایستاد . « روح من ؟ روح من بدرگاه من میگویم زمین درحال مرگ و نابودی است . برای زمین دعا کنید ! »

کشیش در چشم ان فروزان او نگریست و هیجان شدید و جنون آمیخت را احساس کرد .

او گفت . « کار اساسی خداوند رسیدگی به حال مردم ، ترفیب آنها بسوی بهشت و عقوبت آنها در جهنم است . »

خشم از ژوف دور شد ، خسته گفت . « پدر ، من میروم . باید می دانستم . نزد تخته سنگ برمیگردم و منتظر منی مانم . »

بطرف در رفت . پدر آنجلو او را همراهی کرد . « فرزندم ، من برای نجات روح شما دعا نخواهم کرد . شما رنج فراوانی دارید . » — « خدا حافظ پدر ، مشکرم . » و در تاریکی دور شد .

وقتی ژوف رفت ، پدرو آنجلو به صندلی خود برسگشت ، بیکنی از تصویرهای مقدس نگریست و اندیشید « خداوندا شکر تو که این مرد ملهم نشده است . خداوندا شکر تو که او اراده ای ندارد تا مورد عنایت قرار گیرد و مردم به او ایمان بیاورند . » و دریک بدعت گذرا اندیشید « و گرنه شاید اینجا در غرب مسیح تازه ای ظهور میکرد . »

آنوقت پرخاست و به کلیسا رفت . دو مقابل محراب برای
زوزف دها نهادند و به خاطر بدعتی که اندیشیده بود طلب آمرذش
کرد و سپس برای باران دعا کرد تا هزودی باران بارد و زمین رو به
مرگ را نجات دهد .

زوزف تنگ اشیش را محکم کرد و افسار از درخت کهنسال بلوط گشود. آنگاه سوارش و سرحيوان را به جانب مزرعه بر گرداند. موقعیکه او در خانه‌ای کشیش بود شب فرود آمده بود. پیش از طلوع ماه هوا بی‌اندازه تاریک بود. در سراسر خیابان اورلیدی چند روشنایی از هنجره‌ها پرتو افشاری میکرد، و از بخار داخل، شیشه‌ها رنگ ماتی به خود گرفته بودند. زوزف پیش از صد گام در تاریکی سرد شب نیموده بود که جو آنیتو سواره خود را به اورساند، بالحنی جدی گفت. «آقا، من میخواهم همراه شما بیایم.»

زوزف با تندی گفت. «نه، جو آنیتو اقبال‌که گفتم نه.»

«شما خوردنی چیزی نداشتید. آليس برای شما شام حاضر کرده است، شام آماده و گرم. لااقل شام را با ما بخورید.»

زوزف گفت. «نه، متشرکرم. باید بروم.»

جو آنیتو اصرار کرد. «ولی شب سردی است، بیایید چیزی بنوشیم.»

زوزف به روشنایی گرفته‌ای که از پنجه‌هایم بخار گرفته‌ی
رستورانی بیرون می‌تابید نگاه کرد.

او گفت - «خیلی خوب، یک قهوه می‌خورم.»

اسپهاشان را به چوب مال بند جلوی رستوران بستند و داخل
شدند. کسی جز فروشنده که روی چهارپایه‌ی بلند پیشخوان نشسته
بود دیده نمی‌شد. همینکه آنها را دید از چهارپایه پائین آمد و یک
گوشی پیشخوان را دستمال کشید.

بعد از خو شامد گوئی گفت - «آقای واين، خیلی وقت است
که شما را ندیده‌ام.»

- «کمتر به دهکده می‌آیم. لطفاً یک قهوه گرم برایم برباید.»

جو آنیتو گفت - «من هم قهوه می‌خورم.»

- «آقای واين، شنیده‌ام عده‌ای از گاوها یتان را نجات داده‌ايد.»

- «بله، تعداد کمی.»

- «بازهم خوب است، حالا شما همان تعداد کم را نجات
داده‌ايد. برادر زن من تا آخرین گاورا ازدست داد. خیلی از مردم دهکده
کوچ کرده‌اند و مزارع همه متوقف شده‌اند.» و درحالیکه فنجانهای
قهوة را که بخار قهوه‌ای دنگی از آن بالا می‌آمد جلوی آندو می -
گذاشت ادامه داد - «حالا دیگر کار و کاسی هم از رونق افتاده، جتی
روزی می‌شود که یک سنت هم کاسی نمی‌کنم.»

زوزف فنجان قهوه‌اش را سر کشید و روی پیشخوان گذاشت
و گفت - «لطفاً یک فنجان دیگر برای من برباید. گمان می‌کنم وضع
از این بدترهم بشود. یکی هم برای خودتان برباید.»

فروشنده درحالی که فنجانها را پر می کرد گفت . « وقتی باران بیاید همه مردم بر می گردند . »

ژوزف قهوه اش را نوشید و با نگاه استفهام آمیزی پرسید . « اگر اصلا باران نیاید ، آنوقت چه کار خواهد کرد ؟ »

— « نمیدانم . شاید من مثل همه از اینجا بروم . »

ژوزف فنجان خالی را روی پیشخوان گذاشت و ضمن اینکه پول آنها را می داد گفت . « شب بخیر . امیدوارم زودتر باران بیاید . » جو آنیتو دوشادوش او از آنجا خارج شد و گفت . « آلیس شام گرم و خوبی برای شما تهیه کرده است . در ضمن می توانید پسرم را هم ببینید . »

ژوزف در خیابان ایستاد و سرش را بلند کرد تا ستارگان مه آلود را بسگرد . « بسیار خوب ، می آیم . »

آلیس با خوشحالی در را به روی آنها باز کرد . « از آمدنشان خوشحالم . بفرمائید . »

آلیس می گفت که از وقتی جو آنیتو آمده هدر و مادرش برای دیدن اقوام به سن لوئی اویسپو رفته اند . او از بزرگواری و ابهت مهمانش به هیجان آمده بود .

در آشپزخانه آنها را جلوی میزی که با رو میزی سفیدی پوشانده شده بود نشاند و برایشان لوبیای قرمزو گوشت سرخ کرده و کلوچهی زرت و برنج آورد . « آقای واین ، چیز قابل داری نیست . از وقتیکه ... اوه ، خبیث وقت است که از دست پخت من نخوردده اید . »

ژوزف قسم کرد . « لوبیای خوشمزه ای است . البزابت می -

گفت از هر چیزی تو دنیا خوشمزه تر است . »

آلیس شکفت زده هد - « خوشحالم که شما از او حرف می -

زنید . » چشمانش را اندک فراگرفت .

- « پیرا که از او حرف نزدم ؟ »

- « تکر کردم ممکن است شمارا ناراحت کند . »

جو آنیتو به آرامی گفت - « آلیس ، ساکت باش . مهمان ما

اینجا آمده است چیزی بخورد . »

روزف بشقاب لوپیايش را خورد و ته آنرا با کلوچه تمیز کرد

و یک بشقاب دیگر کشید .

بعد از خدا آلیس با کعروئی گفت - « پچه را خواهد دید ؟

پدر بزرگش او را چانگو صدا می زند ، اما این اسمش نیست . »

جو آنیتو گفت - « بیدارش کن بیار . »

آلیس رفت و کودک خواب آسود را آورد و جلوی روزف

نگهداشت و گفت - « چشمهايش را نگاه کنید رنگ آبی اش را از

جو آنیتو و رنگ سیاهش را از من به ارت برده است . »

روزف با چهره‌ی گشاده کودک را نگریست - « چاق و زیاست .

خوشحالم که او را دارید . »

- « آقا ، چند تا کلمه می تواند حرف بزند . جو آنیتو میخواهد

خشکسالی که تمام شد یک کرم و اسب بروایش بخورد . »

جو آنیتو با خوشحالی صرش را جنباند و مجنو بانه گفت « آقا ،

یک چانگو است . »

روزف از کنار میز برو خاست - « اسمش را چه گذشت‌اید . »

آلیس هر مگین ویرا فروخته شد، گفت - «اسم شما را برایش
انتخاب کرده‌ایم. برایش دعای برکت می‌خواهید.»
ژوف با دیر باوری آلیس را نگریست. - «دعای برکت؟ من
پخواهم؟»

و بتندی گفت - «بسیار خوب، می‌خوانم.» بچه را در میان
بازو ای گرفت و موهای سیاه او را آزروی پوشانی کنار زد، بعد پیشانی
کودک را بوسید و گفت - «نیز و مند شو، بزرگ شو و برکت باب.»
آلیس مثل اینکه دیگر کودک کاملاً متعلق به او نباشد اورا گرفت
- «ی هم بخوابانم. بعد به اطاق نشیمن می‌روم.»

لیکن ژوف به تندی برشاست و گفت - «من باید هر روم. از
شام شما متنون هستم. وازنامگزاریان سپاسگزارم.»

و موقعیکه آلیس خواست او را از رفتن بازدارد، جو آنیتو
ساکتش کرد. او دنبال ژوف به حیاط آمد، تنگ اسب ژوف را
کشید و آنرا دهنده زد. آنگاه بالحنی اعتراض آمیز گفت - «آقا، می-
ترصم شما را بگذارم بروید.»

- «چرا باید بترسی؟ ببین، ماه دارد بالامی آید.»
جو آنیتو ماه را نگاه کرد و با هیجان فریاد زد - «نگاه کنید،
ماه طوق انداخته است!»

ژوف به سختی خندهید و بر اسب سوارشد. - «من باد گرفته‌ام
که در زمان خشکسالی همه نشانه‌ها و علائم باطل از آب در می‌آید.
خدا حافظ، جو آنیتو!»

جو آنیتو لحظه‌ای همچنان اسب گام برداشت - «خدا حافظ، آقا.